

PEDAGOGISCHE FICHE 6

Thema: Experimenten & uitdagingen online
DOE IK HET OF DOE IK HET NIET?

Tijdsduur van de sessie

50 minuten

Tijdsduur van de video

5 minuten

Materiaal

Voor de video:

- Een dvd-speler en televisie OF
- Een computer met een dvd-speler, een projector en luidsprekers OF
- Een internetverbinding, een computer, een projector en luidsprekers

<http://youtu.be/j5LykbJfHjo>

Voor de crea-ronde:

- Een 10-tal foto's van het internet of foto's die leerlingen zelf recent online hebben gezet

Boodschap van de video

Jongeren communiceren en gebruiken dagelijks de sociale media om persoonlijke zaken uit te wisselen: foto's, video's, ideeën, muziek...

In theorie kunnen de adolescenten van vandaag goed overweg met de veiligheidsregels om hun privéleven op het internet te beschermen: ze weten dat informatie niet bij iedereen terecht moet komen...toch gebeurt het nog te vaak. Eenmaal online verliezen de jongeren soms hun gezond verstand en zijn ze heel enthousiast bij het delen van persoonlijke gegevens. De oorzaak? Er zijn verschillende oorzaken: de indruk van afstand die een scherm creëert tijdens het chatten, de anonimiteit, de invloed van een relatie, de groepsdruk, populair willen zijn... Deze video zal de jongeren de theoretische kennis bijbrengen en eigen maken voor een veilig gebruik ervan in hun digitale wereld. Het fragment toont een concreet voorbeeld uit hun dagelijks leven en zal hun sociale vaardigheden versterken en hen aanmoedigen om na te denken over hun gedrag en de gevolgen van hun acties op het internet.

Doelstelling

- De leerlingen eigenen zich de mobiele communicatiemiddelen toe: ze ontdekken de mogelijkheden en de grenzen
- De leerling beseft dat het recht op afbeelding tegelijk een instrument en een plicht is
- De leerlingen beseffen dat foto's die uit hun context worden gehaald helemaal anders kunnen worden geïnterpreteerd

Beoogde competenties/ontwikkelingsdoelen

Relationele vaardigheden:

- Zichzelf leren kennen en zelfvertrouwen hebben.

Persoonlijke ontwikkeling:

- Zelfrespect. Aanscherpen van het kritisch inzicht van de jongere en van het vermogen om een situatie te analyseren.

Verloop

STAP 1: Voorstelling van de situatie 'Experimenteren en uitdagen online'

De sessie begint met het samen bekijken van het eerste fragment waarin de volgende situatie zich afspeelt: Delphine en Samira zijn beste vriendinnen. Delphine heeft een nieuwe bikini gekocht en Samira wil absoluut zien hoe Delphine ermee staat...

De video stopt en de volgende vraag verschijnt op het scherm: «Wat zou jij doen in Delphines plaats?» Vooraleer de drie opties met verschillende vervolgverhalen op het basisverhaal te bekijken, laat je de leerlingen nadenken over hoe zij het verhaal zouden laten aflopen.

STAP 2: Praatronde

Om samen na te denken over het vervolg van de situatie kan je een debat voorstellen in de vorm van een praatronde. Iedereen zit in een cirkel; een bal bepaalt wie het woord neemt. Je werpt de bal naar een leerling die als eerste begint te praten. Wanneer hij/zij klaar is, werpt hij/zij de bal naar een andere leerling die ofwel het woord neemt ofwel zwijgt en de bal op zijn/haar beurt doorgeeft.

Om dit te laten werken, moet je je aan bepaalde regels houden:

«Respect voor elkaar en voor zichzelf»; «Waardering voor de mening van de anderen» en «Mildheid en respect ten aanzien van andermans mening».

- Iedereen praat over het gekozen thema
- Niemand oordeelt
- Iedereen praat zonder te worden onderbroken (respect)
- Bespotten of beledigen is verboden
- Niemand is verplicht om te praten
- Wat in de praatronde werd gezegd, blijft in de praatronde

Verschillende vragen kunnen de ronde doen:

- Wat zou je doen in Delphines plaats?
- Wat doe je als je een foto van jezelf zonder jouw toestemming op het internet ziet verschijnen?
- Hoelang blijft een foto op het internet?
- Is het gemakkelijker om iemand uit te dagen via het internet dan in het echte leven? Waarom?
- Wat zijn de risico's van het plaatsen van een foto op het internet?

Feedback op het einde van de praatronde is van fundamenteel belang omdat het toelaat de ervaringen te bespreken, de indrukken van de deelnemers te bevestigen en de oplossingen gezamenlijk onder woorden te brengen.

STAP 3: Projectie van de 3 voorgestelde eindes van de video

Na de praatronde druk je opnieuw op «Play» en op het scherm verschijnen drie opties met verschillende vervolgverhalen op het basisverhaal.

- Reactie 1: Ik doe het gewoon
- Reactie 2: Selfie, maar voorzichtig
- Reactie 3: Beter in het echt?

Lees de drie reacties luidop; de leerlingen kiezen de optie die het meest hun ideeën lijkt te benaderen. Ze bekijken die samen.

Het doel is het debat en de dialoog aan te moedigen na het bekijken van elke reactie. Dankzij deze discussies denken de jongeren na over de mogelijke gevolgen van de voorgestelde situatie. Ze onderscheiden verantwoordelijk gedrag en risicovol gedrag.

Als ze de volgende keuze maken:

Reactie 1: Ik doe het gewoon!

Bij deze reactie is het belangrijk dat de leerlingen begrijpen dat als ze een foto versturen via gsm, de controle erover verloren gaat.

De volgende vragen kunnen helpen om de interactie te stimuleren

- Is het een goed idee van Delphine?
- Via gsm of via e-mail? Is het ene veiliger dan het andere?
- Is het mogelijk om een foto/film die ik via apps verzend, te beschermen?
- Wat is het recht op afbeelding?

Reactie 2: Selfie, maar voorzichtig

Verbieden of verhinderen is geen oplossing. Deze reactie zet de jongeren aan om creatief te zijn om onherkenbaar te zijn indien foto's interpreteerbaar zijn.

De volgende vragen kunnen helpen om de interactie te stimuleren

- Is het realistisch? Zo ja, waarom? Zo niet, waarom?
- Heb je nog ideeën om onherkenbaar te zijn op zulke foto's?
- Weet je hoe je een foto die je niet bevalt verwijdert?

- Weet je hoe je een probleem op de sociale netwerksites moet melden?

Reactie 3: Beter in het echt?!

Deze reactie nodigt de jongeren uit om hun emoties te respecteren en om niks tegen hun wil te doen.

De volgende vragen kunnen helpen om de interactie te stimuleren:

- Hoe voel ik dat ik niet op mijn gemak ben in een bepaalde situatie? Stress? Hartkloppingen? Onbehagen?
- Waarom is het beter jezelf niet te dwingen?
- Hoe de ander laten verstaan dat ik iets niet wil doen, zonder die persoon kwaad te maken?
- Is het een goed idee om je in het echt in je bikini te laten zien? Zo ja, waarom? Zo niet, waarom niet?

STAP 4: Conclusie

Om samen te vatten wat de leerlingen vandaag met Delphine hebben geleerd, vraag je hen om vooraf 3 foto's te printen die ze vorige week op het internet hebben gezet (via sociale media, app of blog...). Vraag om deze mee te brengen de dag van de sessie. Als je liever niet met hun foto's werkt, breng dan zelf een tiental foto's van het internet mee. De foto's moeten genoeg van elkaar verschillen om verschillende reflecties en invalshoeken toe te laten.

Teken twee kolommen op het bord: in de ene kolom komen de foto's die OK zijn om op het internet te zetten of om naar vrienden te verzenden, in de andere de foto's die niet OK zijn. Vraag de leerlingen hun foto's op een tafel te plaatsen. Neem er willekeurig eentje en vraag in welke kolom de foto hoort. Stel de volgende vragen:

- Welke foto's zou je online zetten?
- Welke foto's zou je zeker niet online zetten? Waarom niet?
- Welke foto's zouden geschikt zijn voor een profielpagina?
- Welke indruk geeft die foto jou?
- Stel dat je deze foto online hebt gezet: voor wie zou ze bestemd zijn?

Classificeer alle foto's op dezelfde manier.

Meer info

www.clicksafe.be

Het pedagogisch dossier van Child Focus «Think before you post».

Het pedagogisch dossier van Sensoa «Connected».